

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA SUOMEN AKATEMIAN VÄLINEN TARKISTETTU TULOSSOPIMUS VUOSILLE 2013-2016 JA VOIMAVARAT VUODELLE 2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Suomen Akatemia ovat sopineet Akatemian toiminnalle asetettavista laadullisista ja määrällisistä tavoitteista seuraavaa.

I TIEDEPOLIITTISET TEHTÄVÄT

SUOMEN AKATEMIAN TEHTÄVÄT

Suomen Akatemia on tieteellisen tutkimuksen keskeinen rahoittaja Suomessa ja aktiivinen toimija kansallisessa tiede- ja innovaatiojärjestelmässä sekä kansainvälisessä tiedepoliitikassa.

Suomen Akatemia toteuttaa hallitusohjelmassa ja sen toimeenpanoasiakirjoissa sekä koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmassa 2011-2016 Akatemialle asetettuja tavoitteita sekä tutkimus- ja innovaationeuvoston, eduskunnan ja valtioneuvoston muita Akatemialle asettamia strategisia tavoitteita.

TIEDE- JA INNOVAATIOPOLIITTISET TAVOITTEET

Suomen Akatemian tavoitteena on nostaa tutkimuksen tasoa ja vahvistaa tutkimusedellytyksiä niin, että Suomessa tehtävästä tutkimuksesta syntyy tieteellisiä läpimurtoja ja kansainvälisesti korkeatasoisia uusia innovaatioita.

Tutkimuksen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden parantamiseksi Akatemia suuntaa rahoitusta Suomen hyvinvoinnin ja kilpailukyvyyn perustan vahvistamisen ja uudistumisen kannalta keskeisille tutkimuksen painoalueille ja kansainväliseen huippuun yltävään tutkimukseen. Suomen Akatemia edistää tutkimusinfrastruktuurien suunnitelmallista kehittämistä ja julkisin varoin tuotettujen aineistojen ja tiedon tallentamista ja hyödyntämistä.

Suomen Akatemia edistää vahvojen, laadukkaiden ja verkottuneiden tutkimuskeskittymien ja -ympäristöjen kansainvälistymistä ja kytkeytymistä kansainvälisiin tutkimus- ja osaamisverkostoihin.

TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS - SUOMEN AKATEMIAN TAVOITTEET SOPIMUSKAUDELLE

Suomen Akatemia vahvistaa tutkimuksen laatua ja vaikuttavuutta tiedepoliittisella ohjauksella, valikoivalla rahoituksella, arvioinneilla ja ennakoinnilla. Akatemian tutkimusrahoitushakemusten tieteellinen ja kansainvälinen arviointi on laadukasta. Akatemia kohdentaa tutkimusrahoitusta suomalaisen tutkimuksen vahvuusalueisiin huolehtien samalla tieteen monimuotoisuudesta ja uudistumisesta. Akatemia tukee tutkimusta, jolla vastataan suurten haasteiden kysymyksiin. Akatemia tukee kaikissa rahoitusmuodoissa uusia tieteellisiä avauksia ja läpimurtoja sekä innovaatioiden syntymistä.

Sopimuskaudella Akatemian tulee suunnata olemassa olevia voimavaroja huippututkimuksen edellytyksiin, tutkimusinfrastruktuureihin ja kansallisia vahvuuksia tukeviin ja synnyttäviin tutkimusohjelmiin. Akatemian tutkimusohjelmien ja vastaavien rahoitusinstrumenttien, huippuyksikköohjelmien ja tutkimusinfrastruktuurien osuus hankekannan volyyymistä kasvaa. Innovaatiotoiminnan vahvistamiseksi Akatemia osallistuu SHOK-konseptin kehittämiseen, erityisesti SHOK-arvioinnin jälkitoimien suunnitteluun ja toteutukseen, sekä suuntaa rahoitusta SHOKien painopistealueisiin.

Akatemia tukee riittävän ja kansainvälisesti kilpailukykyisen tutkijakunnan kehittymistä ottaen huomioon Suomen tutkimuksen vahvuusalueet sekä tutkimus- ja innovaatiojärjestelmän tarpeet. Akatemia hoitaa kansallisen

tutkimusinfrastruktuuripolitiikan valmistelun ja toteutuksen hallinnoimisen. Suomen Akatemia varautuu rahoittamaan tutkimusinfrastruktuurimomentilta (29.40.22) FIRI- asiantuntijaryhmän 22.4.2013 suosituksen mukaisesti ICOS-, BBMRI-, CESSDA-, CLARIN-, EATRIS- ja Infrafrontier- tutkimusinfrastruktuurihankkeiden Suomen jäsenyydestä aiheutuvia kustannuksia seuraavan viiden vuoden aikana rahoitusosuutensa (arviolta 3,4 milj. euroa/v) mukaisesti.

Akatemia analysoi ja hyödyntää hakemus-, tieteenala- ja tutkimusala-arvioinneista, ohjelma-arvioinneista ja tutkimushankkeiden loppuraporteista saatavaa tietoa muun muassa rahoituksen suuntaamisessa ja opetus- ja kulttuuriministeriön käyttöön tarjottavan tiedepoliittisen asiantuntemuksen muodostamisessa.

Suomen Akatemia edistää tieteellisen tutkimuksen asemaa kansallisessa tutkimus- ja innovaatiojärjestelmässä vahvistamalla rooliaan tiedepoliittisena vaikuttajana ja asiantuntijana. Akatemia osallistuu tiedepoliittisen toimintaohjelman toimeenpanoon. Akatemia edistää rahoittamansa tutkimuksen media- ja kansalaisnäkyvyyttä, tiedekasvatusta sekä tutkimustulosten hyödyntämistä julkisessa päätöksenteossa ja elinkeinoelämässä. Akatemia osallistuu tutkimus- ja innovaatio toiminnan vaikuttavuuden arviointiin sekä arviointi- ja ennakointimenetelmien kehittämiseen. Akatemia edistää tutkimusaineistojen ja tieteellisten julkaisujen avointa saatavuutta.

Suomen Akatemia vahvistaa aktiivisesti Suomen tieteen kansainvälistä asemaa ja vaikuttavuutta. Akatemia osallistuu aktiivisesti eurooppalaisen ja pohjoismaisen tiedepolitiikan valmisteluun ja toteutukseen. Akatemia tukee tutkimusyhteistyötä strategisesti valittujen kohdemaiden kanssa, erityisesti Kiinan ja Venäjän kanssa. Akatemia edistää tutkijoiden kansainvälistä liikkuvuutta ja verkostoitumista tukemalla tutkijoiden ja tutkimusorganisaatioiden osallistumista eurooppalaiseen ja globaaliin tutkimusyhteistyöhön. Akatemia osallistuu suomalaisen tutkimuksen kannalta tärkeisiin kansainvälisiin yhteistyöohjelmiin.

KEHITTÄMISHANKKEET

- 1) Suomen Akatemia toimeenpanee yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa toiminnastaan laaditun kansainvälisen arvioinnin osoittamia kehittämistoimia. Akatemia ottaa voimavarojen käyttöä suunnitellessaan huomioon kansainvälisen arvioinnin jälkeisten toimenpiteiden edellyttämät resurssit.
- 2) Akatemia laatii vuoden 2014 loppuun mennessä yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa Suomen tieteen tilaa ja tasoa arvioivan katsauksen kehittäen arviointiprosessia niin, että määräajoin laaditut katsaukset mahdollistavat yliopistojen tutkimustoiminnan ja tieteenalojen laadun pitkäaikaisen seurannan sekä antavat pohjaa tiedepoliittiselle päätöksenteolle.

II HALLINTOVIRASTO

TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

Akatemia järjestää toimintansa taloudellisesti ja tuottavasti.

TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

Suomen Akatemian ydintehtävänä on vastata kilpaillusta tieteellisen tutkimuksen rahoituksesta. Akatemian rahoitustoiminnan prosessit ovat laadukkaita, vastuut ovat selkeät ja prosessit tuottavat riittävät ja oikeat tiedot. Akatemia kehittää valtuuden käytöstä aiheutuvaa määrärahan ajantasaista seurantaa ja käytön ennakointia. Akatemia seuraa rahoitushakemusten käsittelyaikaa ja asiakastytyväisyyttä sekä toimintansa vaikuttavuutta.

HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Akatemia kehittää työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja -hyvinvointi. Suomen Akatemia on vetovoimainen työyhteisö.

MUUT ASIAT

Suomen Akatemia toteuttaa osaltaan hallitusohjelman vaikuttavuus- ja tuloksellisuusohjelmaa vuosille 2012-2015. Vuosina 2012-2015 Akatemialta vähennetään vähintään 11 henkilötyövuotta vastaava määräraha, lisäksi kehyskaudella toteutetaan muita mahdollisia hallitusohjelman mukaisia säästöjä. Suomen Akatemia kehittää rakenteitaan, toimintatapojaan ja päätöksentekojärjestelmäänsä tehokkaan ja laadukkaan toiminnan turvaamiseksi keskittyen ydintehtäviinsä ja varautuen sopeuttamaan toimintansa väheneviin resursseihin.

Suomen Akatemian toimialariippumattomat ICT toiminnot siirretään TORI-palvelukeskuksen tuottamiksi. Niiden palvelujen siirtoselvitys aloitetaan palvelukeskuksen nykyisen perustamisaikataulun mukaisesti lokakuussa 2014. Suomen Akatemian palvelusopimukset ja itse tuottamat toimialariippumattomat palvelut siirtyvät sellaisenaan TORI-palvelukeskukselle 1.4.2015, nykyiset palvelut jatkuvat ainakin yhteisten palvelujen käyttöönottoon saakka. Yhteisten palvelujen käyttö alkaa 1.1.2016. Suomen Akatemia ryhtyy tarvittaviin valmistelutoimenpiteisiin vuonna 2014. Akatemia edistää sukupuolten välistä tasa-arvoa toiminnassaan.

Akatemia varautuu vähentämään toimitilojaan tulossopimuskaudella hallitusohjelman säästöpäätöksen johdosta.

Akatemia arvioi vuonna 2014 kokonaiskustannusmallin vaikuttavuutta ja vaikutusta.

VOIMAVARAT VUODELLE 2014

Momentti	TA 2012	TA 2013	TAE2014
29.40.01 (toimintamenot) *	12 958 000	12 429 000	12 332 000
29.40.22 (tutkimusinfrastruktuurit)	4 000 000	5 000 000	8 500 000
29.40.51 (tutkimusmäärärahat) **	251 695 000	238 565 000	143 809 000
29.40.53 (veikkausvoittovarat) ***	69 443 000	72 443 000	70 673 000
29.40.66 (kv. jäsenmaksut) ****	17 196 000	17 435 000	17 788 000
Valtuus *****	282 419 000	302 569 000	280 016 000
Vuoden 2012 rahoitusvolyymi (sis. valtuuteen sitomatonta: + 6 450 infra, + 15 000 huippututk. ja SHOK ja + 943 veikkauksesta)	338 966 000		
Vuoden 2013 rahoitusvolyymi (sis. valtuuteen sitomatonta +10 943 veikkauksesta)		337 433 000	
Vuoden 2014 rahoitusvolyymi (sis. valtuuteen sitomattomana 1-vuotiset määrärahat 4 066 000 euroa)			322 702 000

* 2012: 12 806 000 + LTA 152 000 (+164 000 palkkausten tarkistukset, -12 000 ICT-säästö)

* 2013: 12 12 455 000 + IVLTA -26 000 raamisopimuksen mukainen koulutusmäärärahojen poisto

* 2014: 12 305 000 + tae2014 täydentävä: lisäyksenä 27 000 euroa palkkausten tarkistuksiin.

** 2012 251 526 000 + LTA 169 000 euroa palkkausten tarkistuksiin

2013: 238 592 000 + IVLTA -27 000 raamisopimuksen mukainen koulutusmäärärahojen poisto

2014: 4 000 000 osaamisperusteisen kasvun tukemiseen. 143 807 000 + tae2014 täydentävä: 2 000 euroa palkkausten tarkistuksiin.

*** 2012 ja 2013: summaan sisältyy valtuuteen sitomatonta 413 NeIC (aiemmin NDGF) ja 530 pohjoismaiseen huippututkimushankkeeseen

2014: valtuuteen sitomatonta 1-vuotista rahoitusta enintään 4 066 000 euroa

**** 2013: 17 334 000 + IVLTA 101 000 ennakoimattomiin muutoksiin.

2014: 18 388 000 + tae2014 täydentävä: vähennyksenä 600 000 euroa (FAIR jäsenmaksua ei tarvita vielä vuonna 2014).

***** 2012: 282 250 000 + LTA 169 000 palkkausten tarkistuksiin,

2013: 282 596 000 + IILTA 20 000 000 osaamisperusteisen kasvun tukemiseen + IVLTA -27 000 raamisopimuksen mukainen koulutusmäärärahojen poisto

2014: 280 014 000 + tae2014 täydentävä: lisäyksenä 2 000 euroa palkkausten tarkistuksiin.

TAE 2013	Myöntämisvaltuus						
Vuosi	1000 e	2 013	2 014	2 015	2 016	2 017	2 018
2 006		5 670,1					
2 007	225 279,7	8,2	2,1				
2 008	245 595,0	8 928,3	1 086,2	26,2			
2 009	258 527,0	57 297,4	1 728,7				
2 010	369 099,0	106 669,1	45 773,4	7 379,0	17,8		
2 011	316 082,6	111 567,7	93 251,6	29 611,1	6 020,6	72,9	
2 012	282 419,0	80 815,5	81 893,9	63 451,5	28 335,0	6 004,5	
2013	282 596,0	16 955,8	70 649,0	70 649,0	67 823,0	48 041,3	8 477,9
2014	287 041,0		17 222,5	71 760,3	71 760,3	68 889,8	48 797,0
2014 lisäys ict	10 000,0		1 000,0	2 000,0	2 000,0	2 000,0	2 000,0
2014 vähennys	-17 000,0		-2 000,0	-5 000,0	-5 000,0	-5 000,0	
2014 yhteensä	280 041,0						

Vuodesta 2014 laskentamalli on uudistettu johtuen momentin 29.40.51 budjetoimisesta arviomääräraha-perusteisena. Akatemia on arvioinut varainkäytön jakautumisen vuodesta 2014 6-25-25-24-17-3 %-jaolla ja aiemmat vuodet käytön perusteella.

Lisäksi valtuuteen sisältyy vuonna 2014 10 000 000 euroa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio-ohjelmaan, minkä määrärahan tarve on budjetoitu vuosille 2014-2019 seuraavasti: 1 milj.euroa, 2 milj.euroa, 2 milj.euroa, 2 milj. euroa, 2 milj. euroa ja 1 milj. euroa.

Lisäksi valtuuteen kohdistuu vuonna 2014 17 000 000 euron kertaluonteinen vähennys valtiontalouden tasapainottamiseksi. Vastaava sitova määrärahan tarpeen vähennys vuosina 2014-2017 on budjetoitu seuraavasti: -2 milj., -5 milj., -5 milj. ja -5 milj. euroa.

Mom 29.40.01 määrärahan mitoituksessa (HE 16.9.2013) huomioon otetut muutokset (1000 euroa) verrattuna TAE2013

Palkkausten tarkistukset	36
Tuottavuustoimet	- 135
Yhteishankintojen lisääminen (HO)	-25
Raamisopimuksen mukaisten koulutusrahojen keskittäminen	-26
Yhteensä	- 150

Suomen Akatemian momenteilta 29.40.51 ja 29.40.53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin ja Akatemian rahoittaman tutkimuksen edistämiseen saa vuonna 2014 hyväksyä sitoumuksia 280 041 000 euron arvosta. Valtuudesta vähintään 10 000 000 euroa on tarkoitettu kansallisen ja kansainvälisen tason infrastruktuurien vahvistamiseen. Vuodesta 2014 tutkimusmäärärahmomentti 29.40.51 muutetaan arviomäärärahaperusteiseksi ja Akatemialle aiemmilta budjettivuosilta siirtyneet määrärahat tullaan käyttämään Akatemian tekemien sitoumusten rahoittamiseen vuosina 2014-2015. Siirtyneiden määrärahojen käyttö pienentää tutkimushankkeiden myöntövaltuuden käytön rahoittamiseksi tarvittavaa määrärahaa kertaluonteisesti kyseisinä vuosina.

Momentin 29.40.53.1 määrärahaan sisältyy valtuuteen sitomatonta määrärahaa enintään 4 066 000 euroa 1-vuotisiin hankkeisiin käytettäväksi kansainvälisten järjestöjen rahoitusosuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen, tutkimusrahoituksen tietojärjestelmien kehittämis- ja ylläpitomaksuihin sekä muihin yksivuotisiin hankkeisiin. Määräraha sisältää 413 000 euroa pohjoismaisen NeIC:n (Nordic eInfrastructure Collaboration, aiemmin NDGF) maksuun vuonna 2014 Suomen maksusuutena. Maksun suuruus tarkistetaan vuosittain ottaen huomioon eduskunnan päättämä valtion talousarvio.

Akatemiaprofessorien ja Akatemiatutkijoiden tehtävien rahoituspäätöksissä turvataan aiempien virkatutkijoiden palvelussuhteen ehtojen sekä toimintaedellytysten säilyminen. Akatemiaprofessorien ja Akatemiatutkijoiden rahoitusmuotoon ei sovelleta kokonaiskustannusmallia.

Vuodesta 2014 momentilta 29.40.22 voidaan maksaa myös arvioinneista aiheutuvia menoja.

Akatemia on myöntänyt tutkimusmäärärahoistaan vuosittain avustuksen Tieteellisten seuran valtuuskunnalle (TSV) edelleen jaettavaksi tieteellisten seurojen valtionavustuksiin, kansainvälisten tieteellisten konferenssien ja kansallisten tieteellisten seminaarien tukemiseen. Vuodesta 2014 lähtien opetus- ja kulttuuriministeriö jakaa avustuksen TSV:lle harkinnanvaraisena avustuksena.

Vuodesta 2014 Akatemia arvioi erillisen sopimuksen ja korvauksen perusteella liikuntatieteellisiä tutkimusprojektihakemuksia.

SEURANTA JA RAPORTOINTI

Tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden ja sopimuksen muuta toteutumista arvioidaan sopimuskauden aikana opetus- ja kulttuuriministeriön ja Suomen Akatemian välillä käytävien neuvottelujen yhteydessä sekä ministeriön tilinpäätöskannanotossa. Akatemia raportoi opetus- ja kulttuuriministeriölle edellä esitettyjen tavoitteiden saavuttamisesta ja määrärahojen käytöstä vuosittain tilinpäätösasiakirjassa. Akatemia seuraa ja raportoi tilinpäätösasiakirjojen yhteydessä rahoituspäätöstensä jakautumisen SHOK-aloille ja toteutettujen tutkimusohjelma- ja tieteenala-arviointien aiheuttamista jatkotoimenpiteistä sekä ict-ohjelman toteuttamisesta.

Akatemia varautuu tietotarpeiden muutosten sekä korkeakoulutuksen ja tutkimuksen valtakunnallisten määritysten (korkeakoulujen XDW-käsitelmä) ja tietojärjestelmien (esim. korkeakoulujen valtakunnallinen tietovaranto) kehittämisen edellyttämiin muutoksiin omilla tietojärjestelmissään ja tiedonkeruiden järjestämisessä.

Akatemia raportoi sukupuolten välisen tasa-arvon edistämisestä tilinpäätösasiakirjojen yhteydessä.

Akatemia raportoi VATU/IPO-suunnitelmiansa toteuttamisesta vuosittain tilinpäätösasiakirjassaan vuoden 2013 toiminnasta alkaen.

ALLEKIRJOITTAJAT

Tapio Kosunen
Ylijohtaja

Arto Mustajoki
Hallituksen puheenjohtaja

Riitta Maijala
Johtaja

Heikki Mannila
Pääjohtaja

LIITE Tulosindikaattoreiden toteumatiedot ja tavoitteet

Määrällisten tavoitteiden toteumatiedot 2011-2012 ja tavoitteet 2013-2014 sekä 2016

	toteuma 2011	toteuma 2012	tavoite 2013	tavoite 2014	tavoite 2016
Määrälliset tavoitteet					
Käsitellyt tutkimusrahoitushakemukset, lkm	3 409	3 724	3 800	3 800	
Tutkimusohjelmayhteistyö kansallisten rahoittajien ja kansainvälisten rahoitusorganisaatioiden kanssa (Käynnissä olevat tutkimusohjelmat/ joissa yhteistyötä kotimaisten rahoittajien kanssa / joissa sopimuksiin perustuvaa kv. yhteistyötä)	11/4/10	12/4/12	11/4/11	12/4/12	12/ x /12
Toiminnallisen tehokkuuden tavoitteita					
Rahoitustoiminnan kokonaiskäsitteilykustannusten osuus rahoituspäätöksistä, % (Akatemian tutkimusrahoitushakemusten kokonaiskäsitteilykustannukset jaettuna rahoituspäätöksillä, %)	3,0	2,9	<3,5	<3,5	<3,4
Henkisten voimavarojen hallinnan ja kehittämisen tavoitteita					
Henkilötyövuositiedot *)	149,5	142,5	143 / SA 138	135	135
Sairauspäivien lukumäärä / htv	7,8	7,9	<8	<8	<8

* 2011: Sis. 4,2 htv henk.koht. eläkeiän ylittäneitä ja korkeakouluharjoittelijoita -> 145,3 htv.

2012: sis. kaksi htv tutkimusinfrastruktuurihallinnon uusiin tehtäviin